

A XXVIII. OTDK Pedagógiai, Pszichológiai, Közművelődési és Könyvtartudományi Szekció beszámolója

1. A nevezés tapasztalatai

A központi és a szekció felhívásban megjelölt határidős feladatok megvalósítása (nevezések, dolgozatok, rezümék beküldése) alapvetően rendben megtörtént. Előfordult azonban, hogy a dolgozatok beküldése és a nevezési díjak befizetése nem intézményi keretekben, hanem a pályázók által önállóan történt. Az előírt határidő túllépése miatt két pályamunkát kellett elutasítani, illetve egy késlekedve szekciónkhoz átirányított dolgozatot nem tudtunk fogadni.

A nevezési díjak befizetése többnyire a tervezettnél később történt meg. Szekciónkban azonos időpontot adtunk meg a nevezési és részvételi díjak befizetésére, de ez nem bizonyult szerencsésnek, mert a résztvevők tényleges köre csak a lektori vélemények után alakult ki, így csak részben volt azonos a nevezők és résztvevők csoportja. (Tapasztalataink szerint a nevezési díjak befizetésének határidejét legalább két héttel a nevezési határidő utáni időpontban célszerű megjelölni.)

2. A szekció felhívásának értékelése

A felhívás egyértelmű volt, az anonimitás érdekében leválasztható címlappal kértük a dolgozatok beküldését. A jövőben elég lenne annak előírása, hogy a 3 beküldött dolgozat közül csak egy dolgozaton kell jelezni a szerzőkre és az intézményre vonatkozó információkat.

Az elektronikus anyagok beküldése jelentősen megkönnyítette a rezümékötet összeállítását, s egyben megteremtette egy CD kiadásának lehetőségét is, amelyet minden résztvevő megkapott egységcsomagjában. Néhány hallgatónál hiányos volt a beküldött elektronikus anyag, de az e-mailen megküldött felszólítás után megtörtént a hiánypótlás.

3. A tagozatok kialakítása

A dolgozatok témái alapján a tagozatokat Dr. Kormos József és Dr. Nábrády Mária alakította ki. A szekció négy alszekciójában a következő tagozatok működtek:

Pedagógiai Alszekció

Neveléstörténeti tagozat (11 nevezés, 2 fő lektori elutasítás, 1 személy nem jelent meg)

Didaktikai tagozat (10 nevezés, 1 fő nem jelent meg)
Nevelésméleti tagozat (10 nevezés, 2 fő nem jelent meg)
Nevelésszociológiai tagozat (11 nevezés)
Oktatásszociológiai tagozat (10 nevezés, 1 fő lektori elutasítás)
Komprehenzív pedagógiai tagozat (9 nevezés, 1 fő nem jelent meg)
Összesen: 61 nevezés, részt vett 53 fő

Pszichológiai Alszekció

Általános pszichológiai tagozat I. (11 nevezés, 1 személy versenyen kívül)
Általános pszichológiai tagozat II. (11 nevezés, 1 fő nem jelent meg)
Személyiség és klinikai pszichológia tagozat (13 nevezés, 1 fő nem jelent meg)
Szociálpszichológiai tagozat (13 nevezés, 1 fő nem jelent meg)
Alkalmazott pszichológiai tagozat (12 nevezés, 1 fő nem jelent meg)
Összesen: 60 nevezés, részt vett 56 fő

Közművelődési Alszekció

Művelődéstörténeti és művelődéspolitikai tagozat (9 nevezés)
Mai magyar közművelődés tagozat (10 nevezés, 2 fő nem jelent meg)
Összesen: 19 nevezés, részt vett 17 fő

Könyvtártudományi Alszekció:

Összesen: 10 nevezés, 2 fő versenyen kívül

A dolgozatok besorolásánál a küldő intézmények ajánlásait, illetve szakmai szempontokat vettek a szervezők figyelembe.

4. Lektorok, zsűritagok, értékelés

A külső lektorok felkérése az intézmények szakmai bizottsági tagjaihoz megküldött – és általuk a kollégákhoz továbbított – felkérő levelek alapján történt. Ez az eljárás összességében eredményes volt, de az információcsere nehézkességével járt együtt. A következő konferenciák szervezésekor célszerűbb lenne a jelentkező lektorok e-mail címének a begyűjtése. Ez megkönnyítené a kapcsolattartást és egyben a posta- és telefonköltségek megtakarítását is segítené.

A lektori teendők iránti érdeklődés lehetővé tette, hogy minden dolgozatot legalább két lektor bírálhatott el (mindenki előzetesen jelezte, hogy hány dolgozat bírálatát vállalja). Kevés kivételtől eltekintve a lektori vélemények időben, pontosan, a követelményeknek megfelelően, lelkiismeretesen lettek visszaküldve, de olyan eset is volt, amikor a dolgozatok határidőn túl, lektorálás nélkül érkeztek vissza. Azoknál a dolgozatoknál, amelyeknél a két lektori vélemény és pontszám jelentősen eltért harmadik (néhány esetben még negyedik) lektor felkérésére is sor került. A dolgozatok értékelésekor a külső lektori véleményeket, a lektori pontszámok átlagát, valamint a zsűritagok pontszámainak átlagát vettük figyelembe. (A házi bemutatók pontszámait nem vettük számításba.)

A lektorok és zsűritagok előre megkapott szempontrendszer szerint értékelték, teendőikről e-mailen keresztül, valamint a zsűrik előzetes tanácskozásán is értesültek.

A felkért zsűritagok közül néhányan – időközben adódó elfoglaltságaik miatt lemondták közreműködésüket, de a végső változat szerinti zsűritagok valamennyien megjelentek.

A zsűrielnökök tudományos fokozattal rendelkező vezető oktatók (egyetemi és főiskolai tanárok, docensek) voltak, és a zsűritagok szintén nagy tudású, hozzáértő szakemberekből álltak. A főzsűri elnöke Dr. Pléh Csaba, az MTA főtitkárhelyettese volt.

A rendezvény helyszínén háromszor találkoztunk a zsűrik tagjaival: az első napon feladattisztázó megbeszélést – eligazítást tartottunk, a második napon a prezentációkat követően beszámoltak tapasztalataikról és az egyes tagozatok, alszekciók kialakították a díjazottak és elismerésben részesülők névsorát. A harmadik találkozásra a záróünnepség előtt, a harmadik napon került sor: a rendezők jelképes ajándékkal köszönték meg a zsűritagok munkáját. A dolgozatok lektorálását végzők a konferencia lezajlása után munkájuk elismeréseként köszönőlevelet kaptak.

5. A dolgozatok és előadások színvonala

Az egyes tagozatok között a szakmai színvonalban voltak különbségek, de a helyezettek mind magas, jellemzően 80 feletti pontszámot, az első helyezettek pedig többnyire 90 pont feletti pontszámot értek el. (Elméletileg a lektori vélemények alapján maximum 50, a prezentáció alapján szintén 50, azaz összesen 100 pontot lehetett elérni.) A szekció egészére vonatkozó pontszámátlag 75,05 volt. Ezen belül a legjobb átlagot (79,2) a Pszichológiai Alszekció érte el. E szekción belül az Általános pszichológia I. tagozat pontszámátlaga volt különösen magas (86,8).

A Pedagógiai Alszekció pontszámátalaga 71,73 lett (a tagozatok közül legjobb átlagot, 75,5-öt, a Neveléstörténeti tagozat ért el.). A Közművelődési Alszekció dolgozatai összességében 77,9 átlagos pontszámot szereztek (legmagasabb átlagot a Mai magyar közművelődés tagozata ért el 82,06-tal). A Könyvtártudományi Alszekció átlagpontszáma 71,56 lett.

A dolgozatok témaválasztása – a korábbi konferenciákhoz hasonlóan – változatos volt. A tagozatok zsűritagjai szerint a dolgozatok bemutatását szinte minden esetben magabiztosság, határozottság, jó kommunikációs készség jellemezte. Az idővel jól gazdálkodtak a hallgatók, az elektronikus szemléltető eszközöket zökkenőmentesen és a tartalmi vonatkozások lényeges elemeinek kiemelésére alkalmazták. A Pedagógiai Alszekcióban nőtt a didaktikai, az oktatás- és nevelésszociológiai témájú dolgozatok aránya, dominált az empirikus megközelítés. A Pszichológiai Alszekcióban kissé szétvált a résztvevők mezőnye: a pszichológia szakos hallgatók általában speciális szakismereteket kívánó kérdésekkel, a pedagógusképzésben résztvevők viszont az iskolai élethez jobban kötődő, illetve általánosabb jellegű témákkal foglalkoztak. A Közművelődési Alszekció térben és időben egyaránt változatos témákat vonultatott fel (pl. a torinói halotti lepel körül zajló viták mellett előadás szólt a lobbizás hazai gyakorlatáról, Csekefalva múltjáról, a kistérségek kulturális lehetőségeiről, a serdülők médiafogyasztási szokásairól stb.).

A Könyvtártudományi Alszekcióban szintén eltérő témák, ugyanakkor mégis érdekes területek kutatásairól szóltak az előadások (pl. főpapi és főszékeskáptalani könyvtárak jellemzőiről, a Nagy Könyv- projektnek az olvasási szokásokra gyakorolt hatásáról stb.).

A szerzők többségének kutatómódszertani felkészültségét jónak, illetve megfelelőnek értékelték a zsűrik, de változatlanul gondot okoz az empirikus témák feldolgozásának egy részénél:

- a minta megválasztása, a reprezentativitás értelmezése,
- a hipotézisek szakszerű megfogalmazása,
- a legutóbbi 15-20 év kutatási eredményeinek az ismerete (főleg a didaktikai, oktatás- és nevelésszociológiai témáknál),
- a szakterminológia következetes használata.

Nehezedett a dolgozatok egy részének tagozatokba való beosztása, elsősorban a témák összetettsége, interdiszciplináris jellege miatt.

A szekció általánosítható tapasztalataként megfogalmazhatjuk, hogy a dolgozatok szerzői bizonyították tudományos érdeklődésüket, igényességüket, egyes területekkel kapcsolatos többlettudásukat.

6. A szervezés értékelése

A konferencia előkészítésében és lebonyolításában szerepet vállalók munkáját Dr. Nábrády Mária ügyvezető elnök fogta össze. A gazdasági, rendezvényszervezési teendőkben az ügyvezető elnök, Dr. Boross Ottilia, valamint Várszegi Andrea hallgatói képviselő segítette az ügyvezető elnököt. Az adminisztratív teendők ellátásában Hlavács Cecília hallgató, a technikai felszerelések, a termék, szálláshelyek biztosításában a BTK Gazdasági és Műszaki Osztálya, illetve Szerencsés Gabriella segítette a konferencia munkáját.

Anyagi vonatkozásban megemlítené, hogy a rendezvény költségvetésében a bevétel 4.503.000 forint volt (ebben szerepel az OM támogatása is), a kiadás pedig 4.672.000 forint volt (beszámítva a terembérleti díjakat is.).

Szekciónk abból a szempontból – sajnos – sajátos helyzetben van, hogy az OM mellett nincs olyan szakminisztérium, amely külön támogatást adhatna a rendezvényhez.

Összességében a konferencia előkészítése és lebonyolítása sikeres volt, biztosítva voltak a zavartalan működés, az eredményes munka feltételei. A helyezésekhez – szponzorok hiányában – nem sikerült pénzjutalmat biztosítani, de a szervezők (több könyvkiadó áldozatkészségének köszönhetően) minden díjazottnak könyvjutalmat tudtak biztosítani.

7. A konferencia kiemelkedő eseményei, programjai

A konferencia megnyitása előtt az érdeklődők idegenvezető segítségével ismerkedhettek meg a kampusszal. A megnyitón beszédet mondott a Kar dékánja, Nagy László, Piliscsaba polgármestere, a Pedagógiai Intézet vezetője (Hoffmann Rózsa országgyűlési képviselő), a főzsűri elnöke (Pléh Csaba), a szervező Pszichológiai Intézet vezetője (Pataky Ilona). Az aktuális tudnivalókat a szekció ügyvezető elnöke és alelnöke ismertette.

A megnyitó fénypontja Pléh Csaba előadása volt, aki a hely szellemének megfelelően a katolicizmus és a magyar pszichológia kapcsolatáról tartott előadást.

Az esti fogadáson – az étkezés mellett – egy jazz-zenekar nívós produkciója és az ún. Pszicho-színház előadása szerepelt.

A második napon a prezentációkra került sor. Az egyes tagozatokban 16 órára fejeződött be a munka, amelyet követően a zsűrik (tagozatonként, alszekciónként, végül pedig szekció szinten) döntöttek a helyezések és díjak elosztásáról. Ezt a napot egy esti parti zárta, amelyet a hallgatóknak a szervezők egy disc-jockey felajánlása révén tudtak biztosítani.

(Egyébként a Pszicho-színházon kívül minden szereplő ingyen vállalta a fellépést, a Pszicho-színház a InterEurópa Banktól kapott támogatás ellenében lépett fel.)

A harmadik napon a díjazottaknak Pléh Csaba adta át a könyvjutalmakat. A PSAT által felajánlott nagyteljesítményű pen-drive-ot Garab Edit Anna, a Magyary Zoltán-díjat pedig az Egyesület nevében az ügyvezető elnök adta át a díjazottaknak.

8. A konferencia tapasztalatai, javaslatok

A szekció munkáját áttekintve már jeleztük, hogy az e-mail-es kapcsolattartás mind a szervezés, mind az anyagiak vonatkozásában számos előnyt jelenthet. A dolgozatokat tartalmazó CD szintén újítást és egyben követésre érdemes kezdeményezést jelent szekciónkban.

A rendezők munkáját megkönnyítené, ha a minisztériumnak elszámolható költségvetésben személyi kiadásokra is lehetőség lenne.

Változatlanul nagy figyelmet kell fordítani a dolgozatok tagozatokba sorolására, az absztraktfüzetek összeállítására. (Egy dolgozat nem a megjelölt tagozatba lett besorolva, s noha ott a szerző szereplése különdíjjal lett jutalmazva, de besorolását a hallgató – jogosan – sérelmezte. Sajnos ennek a hallgatónak a dolgozata véletlenül a rezümékötetből is kimaradt, amit jogosan kifogásolt a szerző és témavezetője.)

Az intézmények, a témavezetők számára elsősorban a kutatómódszertani hiányosságok lehetnek tanulságosak (minta megválasztása, a reprezentativitás értelmezése, hipotézisek megfogalmazása, a legújabb kutatási eredmények ismerete).

2007. május 22.

Dr. Nábrády Mária
ügyvezető elnök

Dr. Kékes Szabó Mihály
elnök